

Inger Norin
Utvecklingsledare
08 560 39 2121245 7798
Lena.BurmanJohansson@ekero.se

Utökat mottagande av nyanlända flyktingar och ensamkommande flyktingbarn - organisationsförändring inom socialkontoret

Dnr SN15/17-709

Ärendet

En översyn har genomförts avseende flyktingmottagandet. Översynen har resulterat i flera identifierade behovs- och utvecklingsområden vad gäller ansvar/uppdrag/organisation, volymer, personal, boende, ekonomi och samverkan.

Huvudmännens ansvar och uppdrag

Flyktingmottagandet är en statlig *och* kommunal angelägenhet då de som anländer till landet har samma behov av service, råd och stöd som övriga invånare. Migrationsverket, Arbetsförmedlingen och Länsstyrelsen ansvarar för det initiala mottagandet och utslussen till kommunerna. Kommunerna väljer själva hur och på vilket sätt uppdraget sedan utförs.

Nyanlända

Arbetsförmedlingen har det samordnade ansvaret för; nyanlända vuxnas etablering i samhället, att upprätta en etableringsplan tillsammans med den enskilde i samverkan med kommunen samt ansvar för försörjning genom etableringsersättning upp till två år.

Kommunens/nämndens ansvar för nyanlända vuxna/familjer avser mottagande, planering av boende, den enskildes personliga situation, familjeförhållanden, barnens situation och eventuella behov av stödinsatser enligt socialtjänstlagen/LSS och försörjningsstöd om behov uppstår.

Kommunens/Barn- och utbildningsnämndens ansvar för nyanlända vuxna/familjer innebär att bereda svenskundervisning (SFI), samhällsorientering, erbjuda vägledning/vuxenutbildning, tillgodose plats och eventuella behov av stödresurser i barnomsorg, förskola/skola.

Migrationsverket ansvarar för ensamkommande flyktingbarn avseende det initiala mottagandet, ålderbedömning, efterforskning av vårdnadshavare under asyltiden, utse offentligt biträde, anvisa plats till kommun genom anmälan till socialtjänsten, pröva asylansökan, till kommunen anmäla behov av god man och ordna hälsoundersökning.

Ensamkommande flyktingbarn

Kommunens/nämndens ansvar för ensamkommande flyktingbarn innebär att ansvara för barnet/den unges omvårdnad, trygghet och fostran, utreda behov, fatta beslut om insatser och placering i lämpligt boende, tillgodose behov av god man eller särskilt tillförordnad vårdnadshavare samt efterforska vårdnadshavare efter beviljat permanent uppehållstillstånd (PUT).

Kommunens ansvar för den unges omvårdnad, trygghet och fostran upphör vid 18 års ålder. Dock kvarstår ansvaret i övrigt såsom boende, skola, försörjning och stöd t.o.m. 21 år under förutsättning att den unge är inskriven i skola eller annan aktivitet.

Kommunens/Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för att bereda barnet eller den unge utbildning och eventuella stödinsatser/resurser under skolgången.

Socialkontorets organisation

Den översyn som föreligger visar att nuvarande fördelning av arbetsuppgifter med nuvarande 2,0 tjänst som ansvarar för och handlägger de båda målgrupperna inte är ändamålsenlig eller tillräcklig. De olika uppdragen (nyanlända vuxna/familjer och ensamkommande flyktingbarn) skiljer sig också åt både vad gäller juridiska aspekter och utredningsförfarande.

För att förtydliga de olika uppdragen kommer därför sektionen för vuxna i fortsättningen att ansvara för mottagandet av nyanlända vuxna/familjer. Utredning av barn och ungdomar och det långtgående ansvar som följer uppdraget kräver specifik kunskap och kompetens inom området varför det är lämpligt att uppdraget kvarstår i sektionen för familj, barn och ungdom.

Volym

Nyanlända vuxna/familjer

Under 2015 beräknas kommunens mottagande av nyanlända vuxna/familjer att fördubblas från 20 till 40 personer. Antalet familjer totalt som beräknas anvisas till kommunen under året avser därmed mellan 10 till 14 familjer beroende av antalet medföljande barn.

Ensamkommande flyktingbarn

Det nya avtalet avser en utökning från sju till 17 boendeplatser. Med boendeplatser avses att när en plats blir ledig, d v s en ungdom flyttar till annan form av stödboende, tillsätts platsen på nytt.

Ungdomar med PUT

Kommunen har idag avtal om sex PUT-platser. 12 ungdomar med PUT har alltefter stigande ålder och mognad flyttats till andra former av stödboende.

Migrationsverket har i december 2014 lämnat ett nytt avtal med förslag om utökning av antalet boendeplatser för barn/ungdomar med PUT. Förslaget avser en ökning från sex boendeplatser till 11 boendeplatser. Förslag att ingå denna överenskommelse föreligger i separat ärende till Socialnämnden för beslut den 18 februari 2015.

Boende*Nyanlända vuxna/familjer*

Socialnämnden genom socialkontoret ansvarar för att tillgodose nyanländas behov av bostad. Kontrakt tecknas med Ekerö bostäder och socialkontoret har i nuläget ansvar för 20 lägenheter. Under året beräknas ett behov av mellan 10-14 lägenheter uppstå under förutsättning att nytt avtal tecknas och övergripande samtal på kommunledningsnivå förs för närvarande för hur och på vilket sätt kommunen ska tillgodose Socialnämndens behov av bostäder.

Ensamkommande flyktingbarn

Gällande avtal med Attendo som på uppdrag av Socialnämnden driver Ekudden HVB i kommunen medger nio platser. Det finns möjlighet att inom gällande avtal med Attendo utöka antalet platser vilket kommer att ske för att tillgodose behovet av boendeplatser enligt tecknat avtal om mottagande.

En verksamhetsuppföljning av vården och omsorgen på Ekudden HVB kommer att genomföras av nämndkontor social under våren och presenteras Socialnämnden.

Ungdomar med PUT

Externa stödboendeplatser köps utanför kommunen för de ungdomar som är 18 år och har beviljats PUT och som bedöms klara eget boende med stöd. Ungdomarna har i stödboendet insatser i form av stöd/kontaktperson genomsnitt sju timmar per vecka.

För att effektivisera handläggningen och skapa bättre tillgänglighet mellan ungdomen och handläggare har sektionen för familj, barn och ungdom för

avsikt att starta egna stödboenden i kommunen. De externa placeringarna innebär betydande tidsåtgång åt tjänsteresor.

Egna stödboenden skapar större möjligheter att omdisponera arbetstid och ger förutsättningar för utvecklingsmöjligheter. Ungdomarna får stanna kvar i kommunen de kommit till och de individuella förutsättningarna och behoven blir styrande för vilket stöd som ska ges och skapar ett sammanhållet mottagande.

Planeringen för stödboende i egen regi avser tre lägenheter om tre till fyra rum och kök i ordinarie bostadsbestånd i kommunen.

Personal

Socialkontoret konstaterar att det idag brister i möjligheten att hinna med de arbetsuppgifter som avser skyddsbehövande vuxna, barn och ungdomar. För närvarande arbetar 2,0 tjänst med båda målgrupperna.

Behov av personalförstärkning har identifierats i båda sektionerna för att klara det utökade uppdraget. Socialkontoret bedömer att omfattningen av förstärkning tillsammans motsvarar 3,0 tjänster avseende handläggare;

Sektionen för vuxna har behov av 1,0 tjänst. Denna tjänst bedöms kunna budgeteras inom ramen för de ersättningar som erhålls för flyktingmottagandet.

Sektionen för familj, barn och ungdom bedömer att befintliga personalresurser inte motsvarar de krav som ställs för utförandet av tjänsten. Utredning ska ske skyndsamt och flertal av den unges behov behöver tillgodoses med kort varsel i samband med anvisningen till kommunen. Ytterligare 2,0 tjänst handläggare bedöms kunna budgeteras med de statliga ersättningar som erhålls för mottagandet.

Uppstart av egna stödboenden i kommunen innebär behov av rekrytering av stödpersonal om 2,0 tjänst. Även dessa bedöms kunna budgeteras med medel från den erhållna statliga ersättningen.

Stödpersonalen kommer att vara i boendena under viss tid och ska ge stöd och skapa introduktion och delaktighet i samhället, överse närvaro i skola eller praktik.

Ekonomi***Nyanlända vuxna/familjer***

Kommunen får flera ersättningar för mottagande av flyktingar. För nyanlända vuxna med familjer t.o.m. 64 år betalas en schablonersättning ut om cirka 222 tkr per år. Vidare erhåller kommunen under en två-årsperiod 83 tkr per person och 52 tkr per person för personer över 65 år. Ersättningen ska komma både socialtjänst och barn- och utbildning till del för de kostnader som avser SFI och samhällsorientering.

Kommunen återsöker även ersättning för utbetalat ekonomiskt bistånd som beviljas i avvaktan att den nyanlände får etableringsersättning.

Ensamkommande asylsökande flyktingbarn

De kommuner som har avtal om mottagande av ensamkommande asylsökande flyktingbarn, utbetalas en årlig ersättning om 500 tkr. Vidare tillkommer ersättning om 1.600 kronor per barn/ungdom och dygn för placering i HVB, familjehem eller institution och avser kostnader för kost, logi och omvårdnad. Till dess att barnet beviljas PUT kan kommunen även ansöka om ytterligare 300 kronor per dygn i ersättning för de boendeplatser som är belagda.

Barn/ungdomar med permanent uppehållstillstånd

För ungdomar över 18 år med PUT och som är placerade i externa boenden ersätts kommunen med *faktisk* dygnskostnad, maximalt 1.900 kronor per dygn. Om kommunen har avtal med Migrationsverket om PUT-platser betalas ersättning ut med 1.900 kronor per dygn och ungdom oavsett den faktiska kostnaden för boendet.

Avsikten att starta egna stödboenden på hemmaplan och ett tecknat avtal om antal PUT-platser skulle innebära att årsintäkten beräknas uppgå till drygt 4 mkr.

Kostnaderna som uppstår för boende, personal, försörjningsstöd och övriga kostnader beräknas uppgå till cirka 2 mkr.

Det bör understrykas att ovan beräknade kostnader är en uppskattning baserat på tidigare erfarenheter och antaganden.

Samverkan

Socialnämnden har det yttersta ansvaret för de som bor och vistas i kommunen och att bistå människor att bli delaktiga i samhället är avgörande för en snabb integration. Socialnämnden är därför beroende av andra för att möjliggöra detta.

Nämndkontor social har bl.a. fått i uppdrag av Socialnämnden att i samverkan med nämndkontoret för Kultur- och fritid ge förslag på utveckling på samarbete med frivilliga aktörer, organisationer och kyrkor. Ett första möte har initierats där även nämndkontoret för Barn- och utbildning kommer att delta. Syftet är inledningsvis att belysa behovsområden och skapa en plattform för fortsatt arbete.